

Sygn. akt VI Ka 1093/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2016 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Sebastian Mazurkiewicz (spr.)

Sędziowie: SO Maciej Schulz

SO Marek Wojnar

protokolant: protokolant sądowy Marta Piotrowska

przy udziale prokuratora Iwony Zielińskiej

po rozpoznaniu dnia 22 września 2016 roku

sprawy skazanego P. N., syna R. i M., ur. (...) w O.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Otwocku

z dnia 20 maja 2016 roku sygn. akt II K 638/15

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczoną w punkcie 2 wyroku karę łączną łagodzi do 2 (dwóch) lat i 7 (siedmiu) miesięcy pozbawienia wolności; w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy; zasądza od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego M. Ś. kwotę 147,60 złotych obejmującą wynagrodzenie za obronę skazanego z urzędu w instancji odwoławczej oraz podatek VAT; zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych za drugą instancję, wydatkami tego postępowania obciąża Skarb Państwa

SSO Maciej Schulz SSO Sebastian Mazurkiewicz SSO Marek Wojnar

Sygn. akt VI Ka 1093/16

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy skazanego zasługuje na uwzględnienie w zakresie, w jakim postuluje złagodzenie orzeczonej wobec P. N. kary łącznej pozbawienia wolności.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić tytułem wstępu, że poszczególne przestępstwa, za które orzeczono kary łączne, pozostawały w zbiegu realnym i prawidłowo Sąd Rejonowy zastosował przepisy art. 85 kk i art. 86 kk oraz wynikające z nich zasady łączenia kar. Kwestia ta jednak nie była podważana przez apelującego, a sąd w tej materii nie dopuścił się jakichkolwiek błędów, nie ma zatem potrzeby jej szerszego omawiania, a odesłać wypada w tym zakresie do pisemnych motywów zaskarżonego wyroku.

Niemniej jednak zasadny okazał się zarzut obrońcy skazanego dotyczący rażącej niewspółmierności orzeczonej kary łącznej. Rażąca niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 kpk zachodzi bowiem wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, w rozważanym przypadku kary łącznej można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica (dysproporcja) pomiędzy sumą kar zasadniczych i środków karnych, wymierzonych przez sąd I instancji, a dolegliwością jaką należałoby skazanemu wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania sądowych reguł kształtowania kary łącznej. Wysokość zaś kary łącznej pozbawienia wolności ograniczona granicami określonymi w art. 86 § 1 kk uzależniona jest od bliskości podmiotowej i przedmiotowej poszczególnych przestępstw, a także od zachowania się skazanego w zakładzie karnym, w którym przebywa. Kara łączna pozostaje wszak karą za całokształt przestępczej działalności, a jako zaś taka niewątpliwie winna być karą sprawiedliwą.

Pisemne motywy zaskarżonego wyroku dowodzą zaś, iż sąd I instancji przytoczone wyżej przesłanki i okoliczności, należycie i szczegółowo rozważył, niemniej jednak nie nadał im właściwego znaczenia.

Z punktu widzenia zasad wymiaru kary łącznej, która może być ukształtowana na zasadzie absorpcji (czyli odpowiadać wysokości najwyższej kary jednostkowej), kumulacji (odpowiadać sumie kar jednostkowych) lub asperacji (pomiędzy powyższymi rozmiarami), orzeczenie przez Sąd Rejonowy kary łącznej w niniejszej sprawie na zasadzie kumulacji powoduje, że orzeczona kara łączna jest rażąco niewspółmiernie surowa. Jakkolwiek przy wymiarze kary łącznej dopuszczalne jest stosowanie zarówno zasady pełnej absorpcji, jak i zasady pełnej kumulacji, to jednak są to rozstrzygnięcia skrajne, które znajdują zastosowanie w zupełnie wyjątkowych sytuacjach. Zauważyć należy, iż w realiach niniejszej sprawy związek podmiotowo-przedmiotowy pomiędzy pozostającymi w zbiegu przestępstwami, o ile wprawdzie nie może być uważany za ścisły, to nie był także odległy. Wszystkie pozostające w zbiegu przestępstwa popełnione zostały w okresie około roku, zaś przestępstwa osądzone w wyrokach o sygn. akt II K 776/09 i II K 553/09 skierowane były przeciwko mieniu. W ocenie Sądu Okręgowego racjonalizacja kary łącznej uzasadniała potrzebę ukształtowania sytuacji skazanego w taki sposób, jak wyglądałaby ona, gdyby wszystkie zarzuty rozpoznane zostały w ramach jednego postępowania, co przemawia za niższym jej wymiarem. Sąd wydający wyrok łączny nie może dokonać radykalnie odmiennej oceny stopnia szkodliwości czynów popełnionych przez skazanego, niż uczyniłyby to sądy wydające wyroki jednostkowe.

O ile brak ścisłego związku pomiędzy czynami pozostającymi w zbiegu realnym zdecydowanie sprzeciwiał się – wbrew odmiennym wywodom skarżącego – zastosowaniu wobec skazanego N. zasady absorpcji, to jednak kara 2 lat i 10 miesięcy oparta na zasadzie kumulacji razi nadmierną surowością.

W świetle całokształtu ustalonych przez sąd I instancji okoliczności zasadnym stało się więc złagodzenie skazanemu orzeczonej w punkcie 2. kary łącznej pozbawienia wolności do rozmiaru 2 lat i 7 miesięcy pozbawienia wolności. Z tych względów sąd II instancji w omawianym zakresie zaskarżony wyroku zmienił odpowiednio karę tę obniżając do wspomnianego wymiaru. W ocenie sądu II instancji dopiero rozstrzygnięcie ukształtowane w takim rozmiarze spełni należycie kryteria sprawiedliwości i racjonalności, a także zrealizuje swoje cele prewencyjne i winno być ocenione jako kara zasłużona, nie zawierająca cech nadmiernej represji.

W pozostałym jednak zakresie apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie. Ani związek przedmiotowy pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami, ani argumenty wskazane w uzasadnieniu apelacji, w tym postawa skazanego w czasie pobytu w jednostce penitencjarnej nie przemawiały za zastosowaniem względem niego najkorzystniejszej zasady absorpcji. Absorpcję kar należy stosować bardzo ostrożnie, biorąc pod uwagę negatywną – co do sprawcy – przesłankę prognostyczną, jaką jest popełnienie kilku przestępstw. Bezspornie ma rację sąd meriti, że popełnienie dwóch lub więcej przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji.

Z tego też względu nie podzielono postulatów obrońcy dotyczących wymierzenia kary łącznej w oparciu o zasadę absorpcji.

Zgodnie z art. 618 § 1 pkt 11 kpk sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz r.pr. M. Ś. wynagrodzenie za obronę skazanego z urzędu w instancji odwoławczej, którego wysokość ustalono w oparciu o Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

Jednocześnie zwolniono skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.